

T.C.
YARGITAY

. Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/1-2302

Karar No: 2015/1313

Karar Tarihi: 06-05-2015

**TAPU İPTALİ VE TESCİL DAVASI - MURİS MUVAZAASI - ÖNCEKİ
KARARDA DİRENİLMESİNİN USUL VE YASAYA AYKIRI OLUŞU - DİRENME
KARARININ BOZULMASI GEREĞİ**

ÖZET: Dava, muris muvazaası hukuksal nedenine dayalı tapu iptal ve tescil isteğine ilişkindir. Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Açıklanan nedenlerle direnme kararı bozulmalıdır.

(4721 S. K. m. 2, 706) (818 S. K. m. 213) (2644 S. K. m. 26)

Dava: Taraflar arasındaki "tapu iptali ve tescil" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda? Hatay 1. Asliye Hukuk Mahkemesince davanın reddine dair verilen 19.06.2012 gün ve 2009/189 E. - 2012/315 K. sayılı kararın incelenmesi taraf vekilleri tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 14.02.2013 gün ve 2012/12689 E.-2013/1956 K. sayılı ilamı ile?

(... Dava, muris muvazaası hukuksal nedenine dayalı tapu iptal ve tescil isteğine ilişkindir.

Mahkemece, davanın hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğu ve dürüstlük kuralına aykırı bulunduğu gerekçesiyle reddine karar verilmiştir.

Dosya içeriği ve toplanan delillerden, davacıların murisi Y. B.'un maliki olduğu 173 parseli davalı Sara'ya 174 parsel sayılı taşınmazdaki 7000/18361 payını da davalı Ali G.'e satış suretiyle temlik ettiği, bu taşınmazların daha sonra pek çok kez ifraz ve tevhit işlemlerine tabi tutularak çeşitli parselleri oluşturduğu, davacıların anılan temliklerin mal kaçırma amaçlı ve muvazaalı olduğunu ileri sürerek eldeki davayı açtıkları anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, uygulamada ve öğretide "muris muvazaası" olarak tanımlanan muvazaa, niteliği itibarıyla nisbi (mevsuf-vasıflı) muvazaa türüdür. Söz konusu muvazaada miras bırakan gerçekten sözleşme yapmak ve tapulu taşınmazını devretmek istemektedir. Ancak mirasçısını miras hakkından yoksun bırakmak için esas amacını gizleyerek, gerçekte bağışlamak istediği tapulu taşınmazını, tapuda yaptığı resmi sözleşmede iradesini satış veya ölünceye kadar bakma sözleşmesi doğrultusunda açıklamak suretiyle devretmektedir.

Bu durumda, yerleşmiş Yargıtay İçtihatlarında ve 01.4.1974 tarih 1/2 sayılı İnançları Birleştirme Kararında açıklandığı üzere görünürdeki sözleşme tarafların gerçek iradelerine uymadığından, gizli bağış sözleşmesi de Medeni Kanunun 706, Borçlar Kanunun 213 ve Tapu Kanunun 26. maddelerinde öngörülen şekil koşullarından yoksun bulunduğundan, saklı pay sahibi olsun veya olmasın miras hakkı çığnänen tüm mirasçılar dava açarak resmi sözleşmenin muvazaa nedeni ile geçersizliğinin tespitini ve buna dayanılarak oluşturulan tapu kaydının iptalini isteyebilirler.

Hemen belirtmek gerekir ki? bu tür uyuşmazlıkların sağlıklı, adil ve doğru bir çözüme ulaştırılabilmesi, davalıya yapılan temlikin gerçek yönünün diğer bir söyleyişle miras bırakanın asıl irade ve amacının duraksamaya yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkarılmasına bağlıdır. Bir iç sorun olan ve gizlenen gerçek irade ve amacın tespiti ve aydınlığa kavuşturulması genellikle zor olduğundan

bu yöndeki delillerin eksiksiz toplanılması yanında birlikte ve doğru şekilde değerlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bunun için de ülke ve yörenin gelenek ve görenekleri, toplumsal eğilimleri, olayların olağan akışı, miras bırakanın sözleşmeyi yapmakta haklı ve makul bir nedeninin bulunup bulunmadığı, davalı yanın alış gücünün olup olmadığı, satış bedeli ile sözleşme tarihindeki gerçek değer arasındaki fark, taraflar ile miras bırakan arasındaki beşeri ilişki gibi olgulardan yararlanılmasında zorunluluk vardır.

Öte yandan, muris muvazaası hukuksal nedenine dayalı davalarda zamanaşımının sözkonusu olmadığı, işlemin muvazaalı olması durumunda üzerinden bir zaman geçmesi halinde geçerli hale gelmeyeceği ve herhangi bir süreye bağlı olmaksızın her zaman açılabileceği kuşkusuzdur. Bu iddianın ileri sürülmesinin hakkın kötüye kullanılması niteliğinde değerlendirilmesi doğru değildir.

Hal böyle olunca, tarafların toplanan ve toplanacak tüm delilleri değerlendirilmek suretiyle, miras bırakanın davalılara yaptığı temliklerin yukarıdaki ilkeler doğrultusunda mal kaçırma amaçlı ve muvazaalı olup olmadığının tespiti ve hasıl olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, anılan husus gözardı edilerek neticeye gidilmiş olması doğru değildir...)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Davacılar vekili

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Karar: Dava, muris muvazaası hukuksal nedenine dayalı tapu iptal ve tescil isteğine ilişkindir.

Davacılar vekili, tarafların miras bırakanları Y. B.'un maliki olduğu Hatay İli Antakya İlçesi, M. Köyü, 8 parsel sayılı taşınmazı davalılara satış yolu ile temlik ettiğini, yapılan temliklerin mirastan mal kaçırma amaçlı ve muvazaalı olduğunu ileri sürerek? dava konusu taşınmazların tapu kayıtlarının davacıların miras payları oranında iptali ile adlarına tesciline karar verilmesini dava ve talep etmiştir.

Davalılar vekili, davanın reddine karar verilmesini savunmuştur.

Yerel mahkemece? "

davacıların dava açma hakkını kullanmalarının TMK'nun 2. maddesinde tanımlanan "dürüst davranma" ilkesine aykırılık teşkil ettiği, ayrıca davanın makul süre içerisinde açılmadığı " gerekçesiyle davanın reddine dair verilen karar? taraf vekillerinin temyizi üzerine Özel Daire tarafından yukarıda açıklanan gerekçelerle bozulmuş, mahkemece bozma öncesi gerekçeler tekrar edilerek direnme kararı verilmiştir.

Direnme kararı davacılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Uyuşmazlık, murisin ölüm tarihinin üzerinden uzunca bir zaman geçmiş olması halinde (somut uyuşmazlıkta 33 yıl) açılan muris muvazaasına dayalı tapu iptali ve tescil davasının 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2.maddesine aykırılık teşkil edip etmediği noktasında toplanmaktadır.

Somut uyuşmazlıkta, muris Y. B. davalı kızı S. Güzel ile 23.08.1974 tarihinde, davalı damadı A. Güzel ile 21.08.1975 tarihinde dava konusu edilen satış suretiyle temlikleri gerçekleştirmiş, 20.03.1976 tarihinde ise vefat etmiştir. Dava murisin ölümünden 33 yıl geçtikten sonra açılmıştır.

Muris muvazaası hukuksal nedenine dayalı davalarda zamanaşımının söz konusu olmadığı, işlemin muvazaalı olması durumunda üzerinden bir zaman geçmesi halinde geçerli hale gelmeyeceği ve

herhangi bir süreye bağılı olmaksızın her zaman açılabilceğı kuşkusuzdur. Bu nedenle muris muvazaasına dayalı olarak dava açılmasının hakkın kötüye kullanılması niteliğinde değerdendirilmesi mümkün değildir.

Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında bir kısım üyeler tarafından temliklere 33 yıl ses çıkarılmamış olmasının ve malikin devamlı dava tehdidi altında bulunmasının 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 2.maddesine aykırılık teşkil edeceğı görüşü dile getirilmiş ise de, bu görüş Kurul çoğunluğu tarafından benimsenmemiştir

O halde, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle direnme kararı bozulmalıdır.

Sonuç: Davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA, istek halinde temyiz peşin harının yatırana geri verilmesine, 06.05.2015 gününde oyçokluğu ile karar verildi. (□□)